

Știința tineretului

Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Anul XVI, seria II-a nr. 3350

4 PAGINI — 20 BANI

Duminică 21 februarie 1960

Pentru sporirea contribuției tineretului la îndeplinirea sarcinilor izvorâte din Plenara C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959

Plenara a VIII-a a C.C. al U.T.M. care a avut loc la 10 februarie a.c. a făcut un bilanț al contribuției tineretului la îndeplinirea planului de stat pe anul trecut și a dezbătut sarcinile ce revin organelor și organizațiilor U.T.M. în lumina hotărârilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959, pentru mobilizarea tineretului la îndeplinirea prevederilor planului de stat pe 1960 și a adoptat în legătură cu aceasta un plan de măsuri.

Dezbatutele celei de a VIII-a plenare a C.C. al U.T.M. au scos în evidență aportul pe care tineretul muncitor, mobilizat de Uniunea Tineretului Muncitor sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român l-a adus la îndeplinirea și depășirea sarcinilor planului de stat pe 1959. Mobilizarea lui mai largă a marelui tineret în întrecerea sarcinilor de producție și a posturilor utemiste de control, organizarea calificării permanentă a tinerilor, stimularea spiritului lor de inițiativă în descoperirea și folosirea rezervelor interne ale întreprinderilor, au dus la creșterea aportului tineretului la realizarea planului de stat pe anul 1959.

Dezbatutele celei de a VIII-a plenare a C.C. al U.T.M. au scos în evidență aportul pe care tineretul muncitor, mobilizat de Uniunea Tineretului Muncitor sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român l-a adus la îndeplinirea și depășirea sarcinilor planului de stat pe 1959. Mobilizarea lui mai largă a marelui tineret în întrecerea sarcinilor de producție și a posturilor utemiste de control, organizarea calificării permanentă a tinerilor, stimularea spiritului lor de inițiativă în descoperirea și folosirea rezervelor interne ale întreprinderilor, au dus la creșterea aportului tineretului la realizarea planului de stat pe anul 1959.

ganilor și organizațiilor de partid au reușit în anul 1959 să dea patriei noastre socialiste importanță economică contribuind astfel alături de întregul nostru popor la realizarea sarcinilor stabilite de partid pentru dezvoltarea economiei naționale și ridicarea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc. Plenara C.C. al U.T.M. și-a exprimat convingerea că tineretul poate și trebuie să aducă și în acest an un aport și mai mare la dezvoltarea economiei naționale la realizarea mărețelor sarcini pe care partidul le pune în fața întregului nostru popor. Mobilizarea întregului tineret la îndeplinirea sarcinilor importante puse de Plenara C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959 pentru îndeplinirea sarcinilor planului de stat pe anul acesta constituie principala datorie a organelor și organizațiilor U.T.M. Obiectivele prevăzute în planul C.C. al U.T.M. întocmit pe baza sarcinilor importante ce reies din hotărârile Plenarei C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959 urmăresc în primul rând intensificarea luptei tineretului pentru îndeplinirea și depășirea planului de stat, valorificarea energiei, entuziasmul și aptitudinilor tineretului generalului în opera de construire a socialismului.

Pionierul Costel Brădescu îndrăgește acordeonul. Iată-l la Casa muncii de cultură din orașul Birlad la una din repetițiile sale.

In regiunea Pitești 3.700 tineri muncitori la învățământul seral și fără frecvență

Aproape 3.700 de tineri muncitori din întreprinderile industriale, unitățile agricole socialiste, de pe șantierul de construcții etc. din regiunea Pitești sînt în acest an școlari elevi la învățământul seral și fără frecvență de cultură generală. Avînd în vedere numărul sporit al elevilor muncitori, în acest an școlari în regiunea Pitești au fost înființate încă 10 școli serale.

În dorința de a-și însuși cunoștințele necesare dobîndirii unei calificări mai înalte, numeroși alți muncitori și-au exprimat interesul de a urma în viitorul an școlari, cursurile serale și fără frecvență ale școlilor medii. Peste 900 tineri muncitori și-au exprimat dorința să urmeze clasa a VIII-a a școlilor medii serale și fără frecvență.

DIN VIAȚA ȘI MUNCA TINERETULUI

Cerc de știință popularizată

Din inițiativa organizației de bază U.T.M. de la Centrul școlar Silvic Cîmpulung Moldoveș, s-a organizat pentru elevii un cerc de știință popularizată. Tinerii care participă la acest cerc au auzit conferințe cu diverse teme ca „Viața și activitatea lui Traian Vuia”, „Satelii artificiali și rachetele cosmice” și altele. Activitatea cercului de știință popularizată suscită un deosebit interes în rândurile elevilor.

GHEORGHE MANUCA elev

Cartea la domiciliu
Biblioteca Silvia Rețeanu din comuna Crainici, raionul Baia de Aramă, este înființată de multe ori pe săptămîna prin saatele comunei, printre care multe sînt la o distanță de 3-4 km de bibliotecă comună — cu cărți pe care le distribuie țărânilor muncitorilor.

În această perioadă de iarnă oamenii citesc foarte mult, iar biblioteca abia face față. Tocmai de aceea organizația U.T.M. de la școala de 7 ani Crainici, a luat hotărîrea de a satisface cerințele mereu crescînde ale cititorilor.

După terminarea cursurilor, tinerii merg la bibliotecă, iau cărți și le dau țărânilor muncitori din saatele învecinate. După ce sînt citite tot ele se readuc la bibliotecă. Dintre aceștia putem cita pe utemiștii Constantin Săvescu, Maria Lădaru și alții.

Biblioteca împreună cu aceștii utemiști duc o muncă susținută pentru cuprinderea la concursul „Iubiți cartea” a unui număr cit mai mare de tineri.

BRUJAN GH. învățător

Pregătiri pentru examenul de maturitate

În această perioadă, elevii clasei a XI-a de la liceul „Unirea” din Tr. Măgurele pregătesc conștient cu materia la zi și materialul necesar pentru examenul de maturitate.

Biroul U.T.M. pe clasă urmărește în permanență felul în care elevii pregătesc materia. Membrii biroului U.T.M. au discutat cu fiecare elev în parte asupra modului în care studiază. Deosebită atenție U.T.M. pe clasă a hotărît ca utemiștii cei mai buni să-și aștepte pe elevii rămași în urmă. Astfel, elevii Teodosiu Lucian, Carmalia Iulian, Rosu Valentin, Marinescu Constanța și alții și-au oferit să învețe fiecare cu câte un coleg.

Elevii clasei sînt hotărîți să se pregătească temeinic pentru a se prezenta la examenul de maturitate cu mai bine pregătiți.

GHEORGHE M. elev

ZIUA CEFERIȘTILOR

Foto: P. PAVEL

La școala Griviței revoluționare

Sцена s-a petrecut acum câteva zile această la Ion Grigore Stancu.

Neavasta Ana a văzut că, după plecarea copiilor (trei copii mai are această și toți trei lucrează împreună la Grivița Roșie) în al ei se bostumflase. Dădea dintr-un colț în altul al celor trei încăperi, răsturna și tona cum nu era în obiceiul lui să facă. Bombăna de unul singur. Neavasta, Ana, trăgea cu coada ochiului, așa ca să n-o dăruie că-l urmărește, ascultîndu-i vorbele spuse în șoaptă.

— Aia, la, la! Ce ție-e și cu copiii ăștia.

Ana s-a apropiat de el.

— Ce ai omule? De dimineață ai întors casa cu jenu-neală! Da, vorbește odată că...

— Știi tu Ana. Am primit și eu un tablou, de la comitetul de partid al uzinei. Pentru mine tabloul acesta e un obiect scump. El are ceva care leagă viața mea de momentul acela. Nu se cade ca să-l ținem așa. M-am înteles cu ilie să-l facă o ramă nouă. Și uite...

Pînă la urmă s-a potolit și a plecat și el la lucru.

Ei, și ce-i cu toată povestea asta, ar putea să întrebe cineva? Un om s-a supărat pentru rama unui tablou.

„Încet se țes câteva imagini îndepărtate ca timp dar încă vii și proaspete în inima și sufletul eroului. De pe meșteagul unui sătuc din Oltenia, pleacă într-o zi un copil în lume. Era orfan. Tatăl lui murise în războiul din '16 și lăăsase pe drumuri 4 copii. Fiind cel mai mîrșor a luat într-o zi tănecura hotărîre să plece să câștige bani pentru mama lui și ceilalți frați. A intrat la o uzină din Craiova. După șase luni e dat afară. La numai 15 ani tînărul Ion Grigore Stancu, cunoscuta cea mai cumpănită dintre plăgile capitalismului: șomajul. Acasă n-o avea ce să culească. Hai atunci mai departe în lume. Într-o dimineață geroasă, cu viscol și rafale de zăpadă — era în 11 ianuarie 1926 — bate la porțile metropolei țării pe care el, intuitiv, a ghicit scrisul cu litere mari; șomaj, mizerie, viață amară.

Așa a început... școala Griviței revoluționare.

A fost angajat la atelierele C.F.R. Era mic și pierpircu, a o mină de om. L-au pus totuși să lucreze la fierărie, să-și încerce puterea cu metalul. Ca să reziste s-a apropiat de muncitorii mai vîrstnici. A ghicit în ochii lor un sentiment părintesc,

acrotior. De la ei a învățat să dezlege anumite taine ale vieții muncitorilor.

— Curbule de sacrificiu — vorbea nu de mult într-o seară la posturile de televiziune muncitorilor Ion Grigore Stancu — încercînd să alcătuiască istoria acelor ani — ajunseseră că să-și reție din salariu pînă la 60 la sută. Amenziile și altele care se adăugau, îi aduceau surpriza că la lichidare nu mai „avea” de luat nici un ban. Trebuia făcut ceva pentru a mai ușura jugul care ne apăsa, înconvolundu-ne pînă la pămînt...

Ion Grigore Stancu, alături de mîile de muncitori ceferiști participă cu trup și suflet, la luptele din zilele lui februarie 1933. Conduș de partid gray din '33 a zădărit întreaga camarilă burghezo-mosierească. Tînărul fierar a văzut și a simțit încreșterea de forțe din care se întredădea înfrîngerea de neînălțur a celor care încercau să-și țină în silinție și împiere pe muncitori.

Preludiul marei lîbznî de mal țirziu începea să-și contureze acordurile. Ea, victoria finală, a

VASILE CABULEA

(Continuare în pag. 3-a)

Orchestra simfonică și corul radio la Atelierele C. F. R. „Grivița Roșie”

Sîmbătă seara, în sala Atelierelelor C.F.R. „Grivița Roșie”, orchestra simfonică și corul radio dirijate de Constantin Bohescu, artist emerit, au prezentat un concert pentru muncitorii ceferiști. Soliștii concertului au fost artiștii popularii P. Ștefănescu-Coanță și Nicușoruța Mastere — harpă.

Programul concertului a cuprins fragmente din oratoriul „Pe lăspedea eroilor” de Sergiu Sarchizov, concertul pentru harpă și orchestra „Preludiile” de Verdi și poezia simfonică „Preludiile” de Liszt.

Cursurile serale ale școlii medii „Aurel Vlaicu” din Capitală sînt frecventate de numeroși muncitori de la Complexul „Grivița Roșie”, de la Depoul C.F.R. „Chivu Stoica” de mecanici de locomotivă, fochiști etc. Iată o oră de matematică la clasa a VIII-a a acestei școli.

Foto: P. POP

Cu sprijinul fruntașilor în muncă

Pentru a împărtăși din experiența și altor muncitori mai tineri din întreprinderea „Industria Bumbacului B”, țesătoria Ana Boghină, Erou al Muncii Socialiste a preluat, după exemplul textilei sovietice Valentina Gaganova, conducerea unei brigăzi cu rezultate mai slabe în producție. Prin organizarea unei sustinute intrajutorări la locul de muncă, demonstrații practice asupra unor metode înaintate membrele brigăzii pe care o conduce acum Ana Boghină au deprins mai bine tainele meseriei. Drept urmare brigada a depășit sarcinile de plan în luna ianuarie cu 29 la sută. Asemenea rezultate obțin lună de lună și brigada condusă de Nicolae Millaru de la Fabrica de încălțăminte „Nicolae Bălcescu” — primul din țara noastră care a îmbrățișat inițiativa Valentinei Gaganova — Elena Pop și Anghelina Bregușcă de la întreprinderea textilă „Flămura Roșie” și alții.

În Capitala, 36 de fruntași în producție din întreprinderile „Republica”, „Tudor Vladimirescu”, Fabrica de Coniecții „Gh. Gheorghiu-Dej”, „Kirov”, „Pavel Teacenco” și din alte unități industriale au îmbrățișat această prețioasă inițiativă.

La fabricile „Proletarul” și „Partizanii” din Bacău, preluarea unor brigăzi cu rezultate mai slabe în muncă de către fruntași în producție a influențat creșterea indicilor de utilizare a principalelor agregate. Brigada condusă de utemista Victoria Anghel de la „Proletarul”, de exemplu, a produs peste plan în luna ianuarie însemnate cantități de țesături.

Iată în fotografie pe muncitorii Stoian Flăoară, Alimțeanu Alexandru, fruntași în muncă la uzina „Vasile Roșie” lucrînd la revizia unei semănători cerealiere.

Excelenței sale Domnului Viggo Kampmann, prim-ministru ad-interim al Danemarcei

Copenhaga

Aflînd cu adînc regret tristă veste despre încetarea din viață a eminentului om de stat H. K. Hansen, primul ministru al Danemarcei, vă rog să primiți, Excelență, sincere condoleanțe din partea guvernului Republicii Populare Romine și a mea personal.

CHIVU STOICA, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine

Odată pe săptămîna copiii din Ocnîța raionului Rîmnicu Vilcea se adună la cîmînul cultural unde învățătorii le citesc basme.

Foto: AGERPRES

Cei ce-au adus primăvara în ianuarie

La S.M.T. Stîlpu, primăvara a urmat aproape toamnei. A venit la cîteva zile după Anul Nou. Nu a venit cu muguri și flori, caldă și binevoitoare, ci frigidă, cu vînturi și cojoace de zăpadă. Și totuși era primăvară.

Tractoriștii se învîrteau pe lingă tractoare, se mișcau cu privirea, aprivindu-cle o figură, discutau. Dar timpul se scurgea teribil de înec atunci cînd încercî să umpli orle cu vorbe.

Se angajaseră în fața organizației de partid ca, într-un timp scurt, (între 5-30 decembrie 1959) să termine campania de reparații a tractoarelor și mașinilor unelte. Și se mai angajaseră să facă o muncă de bună calitate, economisind cantități importante de piese de schimb. Și-au reușit. Cu o zi înainte de Anul Nou, tractoriștii au raportat organizației de partid:

— Sîntem gata cu reparațiile. Am realizat totalitativ peste 25.000 lei economii la piesele de schimb.

Și acum?

Afară era încă frig. În remiză, era primăvară: cele 60 de tractoare erau gata de treabă. Dar în șantierul tractoriștii?

Întro zi, imediat după Anul Nou, Moranu Ștefan, secretarul organizației de bază U.T.M. din S.M.T. și Vasilescu Ion, șeful unei din brigăzile de tractoriști, i-au adunat pe băieți în jurul lor.

— Ce ar fi să ieșim în cîmp, la arat. De ce să așteptăm cu minile în sin pe lingă tractoare, pînă cînd s-o încălzi vremea? Am realizat ceva din planul de producție pe 1960. Ce ziceți?

— Poți să ieși pe frig în cîmp?

— Dar să stai cu minile-n sin poști?

— Ar fi bine să discutăm asta mai serios, într-o adunare U.T.M., interveni Iordache Constantin.

A avut loc adunarea. Utemiștii au discutat cu însuși țirze, și-au spus fiecare părerea, ezitățile unora au fost învinse. Și la urmă s-a hotărît:

— Ieșim în cîmp la arat.

Organizația de partid a considerat că hotărîrea lor e bună, curajoasă.

S-au consultat și cu inginerul agronom, dacă e bine să se arde acum, cînd cîmpul are o crustă înghețată la suprafață — sau dacă trebuia să aștepi neapărat primăvara.

— E bine! Chiar foarte bine! Brazdele se vor răbuni în bătaia soarelui și a vîntului și însămînțarea se va face mult mai bine, le-a răspuns inginerul agronom.

S-au încheiat contractele cu gospodăriile colective din raion în vederea începerii campaniei de primăvară la data de... 5 ianuarie.

Brigăzile de tractoriști au ieșit pe cîmp. Ieftimie Stan, Iordache Constantin, Matei Vasile, Voinea Ion, Vasilescu Ion au ieșit cu brigăzile pe ogoarele gospodăriilor colective din comuna Lipia, Mere și Ulmeni. Colectiviștii s-au mirat la început.

— Nu v-a mai răbdat casa de-ați luat-o pe cîmp din miezul iernii?

— Casa noastră e aici.

Cîmpul chema tractoriștii. Mîinile lor flămînde de prezența volanului și ochii dorind nesfîrșirea calmă a cîmpului, înșiruirea brazdelor negre vorbeau despre această chemare.

Peste o săptămîna vremea se îndirjise. Ningea, vijoria. Se îndirjiseră însă și tractoriștii. Ei hotărîseră însă în adunare că vor ara — și vîntul lor a fost dat în fața organizației de partid. Trebuia deci îndeplinit. Frigul e frig, n-ai ce-i face. N-ai decît să te îmbraci bine și să nu-l ței în seamă, să minui volanul alont, să fluiere și să cînti. Și seara acasă, să faci sorotula în carnețelul tău cu cit ai depășit norma în ziua care a trecut, cit mai ai pînă îți vei îndeplini planul, și dacă-l depășești, ca economii vei aduce și cu ce folose.

...Brigada condusă de Iordache Constantin a arat 170 hectare, brigada lui Vasilescu Ion a arat 130 hectare. În total, brigăzile de tractoriști ieșite în cîmp au arat pînă acum aproape 1.000 hectare. Și munca continuă.

A. I. ZAINESCU

Din duminică în duminică

larna în Bucegi

Foto: P. PAVEL

DESPRE PORTRET

O operație neobișnuită

Această întâmplare a zguduit pe toți colaboratorii clinici de chirurgie generală a Institutului de medicină din Rostov. Indispuși să vadă un om care a înghițat... cuie. După toate probabilitățile el nu va simți bine. Dar iată că Sașa P., în vârstă de doi ani, s-a învrednicit să înghițe patru cuie mari și în plus... o surubelniță. Și credeți poale că acest lucru s-a reflectat în mod deosebit asupra stării lui generale? Pur și simplu era mai puțin viat.

Dar mama lui Sașa, bănuind că ceva nu este în ordine, s-a adresat medicilor. Și cîi de mare le-a fost mirarea cînd cu ajutorul radiografiei s-a descoperit în organismul băluțului un întreg „depozit” de fier vechi. Doua cuie se aflau deja în intestine. Al treilea s-a oprit în stomac. Tot aici se contura și o mică surubelniță. Dar cel mai „periculos” s-a dovedit a fi cel de-al patrulea cui. Străpungînd esofagul el a nimerit în zona organelor de importanță vitală.

Sarcina de a efectua operația și neobișnuita operație medicală s-a salvat pe micul Sașa a fost îndeplinită cu succes de profesorul P. P. Kovalenko.

Au trecut două săptămîni și Sașa se simte foarte bine. Peste cîteva zile el va parasi spitalul.

NUCI DE COCOS URIAȘE

Pionierul din fotografia noastră, locuitor al comunei Tuncia, regiunea Uençian, insula Hainan, (R. P. Chineză) a mîndru că pe melegaurile comunei lui se colectează asemenea nuci de cocos uriașe.

O sondă cu adîncime de 7 km.

La săcămîntul de gaze și condensate din Baku (Azerbaidjan) se va foru o sondă cu o adîncime de 7.000 metri. Ea va fi cea mai adîncă din Europa și Asia. Proiectul acestei sonde, care a fost elaborat de oamenii de știință din repu-

blcă, prevede forarea sondei la un regim forat prin metoda rotativă și cu turbina, cu o solicitare axială pe sapa de pînă la 25-28 tone. La forare vor fi folosite prăjini de foraj și burleane de tubaj ultrarezistente, pompe de noroi calculate pentru o presiune de 200 atmosfere, noi tipuri de sapa de foraj, un ciment special pentru solidificarea în condiții de presiuni și temperaturi înalte. (Agerpres)

Incepem azi ciclul nostru de articole de inițiere în artele plastice cu o convorbire despre portret. O legendă străveche spune că desenul s-a născut în clipa cînd o tinărgodnică a conturat pe zid umbra iubitului care pleca în război. (Pictorul spaniol Murillo a făcut un tablou cu acest subiect, tablou care este expus în Muzeul de Artă al R.P.R.). Așa dar legenda vrea ca arta figurativă să debuteze cu portretul. Aceasta prioritate a portretului nu e, bineînțeles, de ordin cronologic, ci de ordin moral: legenda afirmă, simbolic, credința că arta e făcută pentru a liza prezenta omului în conștiința omului. Și dintr-o parte posibilitățile de reprezentare a omului în artă, portretul este cea mai directă. Portretul înseamnă mai mult decît simpla redare a semănătoare a figurii omenești în nu numai copie a modelului ci înțelegerea și interpretarea lui. Renașterea a reprezentat un teren propice dezvoltării portretului. Omul care nu mai recurge la divinitățile ci la propria-i energie, omul care crede în realitatea pămînteană pe care o creează este primul pictor care înțelege personalitatea și primul model care solicită să fie înțeles în toată complexitatea lui. Leonardo da Vinci în Italia, Rembrandt în Olanda, Dürer în Germania, în respectivele epoci de renaștere, dar arta portretului pe culmi ale subtilității în interpretare și adevărului în reprezentare.

Inițieri în artele plastice

Il-a. Desigur însă că nu gradul de deformare, de interpretare poate da măsura puterii de creație în portret, ci gradul de expresivitate. Speculînd libertatea creatorului în fața naturii, pictorii decadenți din occident au ajuns la arbitrar. Ei nu mai caută adevărul obiectiv al imaginii. Aici e însă o lipsă de interes pentru om specifică artei burgheze formaliste. Artă prin excelență umanistă și inteligentă, portretistica are în socialism climatul prielnic unei dezvoltări superioare și beneficiază de luciditatea pe care o cultivă la pictor metoda realismului socialist. În portretul realist-socialist, dincolo de particularitățile stilistice ale diferiților autori, se vede o trăsătură stilistică de ordin general: echilibrul mijloacelor de expresie, dînd efectul de energie, de vitalitate, de optimism și de puritate, aspecte caracteristice ale omului noii societăți.

ANGA ARGHIR

De cînd există schiul

Amatori de schi din zilele noastre vor fi probabil uimiți cînd vor afla că talpile alunegătoare din lemn care servesc la deplasarea rapidă pe zăpada au fost folosite de oameni pentru prima oară încă în... neolitic. Tocmai de aceea se poate afirma cu toată certitudinea că schiul este cel mai vechi dintre sporturile practice în prezent. Bine înțeles, atunci cînd oamenii au început să folosească schiurile ei nu se gîndeau să facă sport. Apariția lor la populațiile nordice a fost legată de necesitățile vieții de zi cu zi: schiurile ajutîndu-i pe oamenii primitivi să se deplaseze repede în urmărirea animalelor în timpul iernii. În numeroase regiuni muntoase ale lumii cercetările arheologice din ultimii ani au permis descoperirea de urme ale schiurilor. În peșterile din Pirinei, Alpi, Caucaz, Pamir și Tian Shan au fost găsite multe inscripții și desene pe pereți care înfățișează oameni pe schiuri. Cel mai vechi desen descoperit pînă acum se află sapat pe stîncă Zalavrig din apropierea vărsării râului Vig în Marea Albă. S-a stabilit că acest desen datează din neolitic.

Literatura privind trecutul schiurilor este extrem de bogată. Geograful antic grec Strabon pomeneste într-unul din lucrările sale despre populațiile nordice din munți care coborau pantele repezi așezaji pe scinduri avînd pe talpa lor piei. Un alt tip de schiuri, denumite nord-vestice sau scandinave, au fost descoperite cu prilejul lucrărilor de asanare a unor mlaștini în apropierea localității Holling din Finlanda. S-a stabilit că aceste schiuri au o vechime de aproape 5.000 de ani, fiind foarte asemănătoare celor cunoscute în timpurile noastre.

Cuvîntul schi vine de la cuvîntul nordic „skrida” care înseamnă a aluneca, a pași. Într-o serie de manuscrise datate din secolul al VIII-lea se vorbește despre oameni care foloseau în timpul iernii, „Jemne” de o formă îndoită ca arcurile”. Abia în secolul al XVI-lea au fost folosite și bețele pentru accelerarea vitezei.

La sfîșitului secolului trecut schiul a devenit pentru prima dată un sport, practic mai înțeles de norvegieni și suedezi, apoi de ruși. Luna aceasta s-a aniversat împlinirea a 50 de ani de la primul campionat de schi al Rusiei care a avut loc în februarie 1910. La noi în țară, schiurile au fost introduse în preajma primului război mondial.

De la „Jemnele” din neolitic și antichitate pînă la schiurile moderne din timpurile noastre construite din lemn de calitate superioară și, în ultimii ani, din aluminiu, a trecut o perioadă îndelungată. Sportul schiului cunoaște mai multe ramuri: slalomul, coborîrea (viteză), sărituri de la trambulină, fond (pe teren variat). Toate sînt apreciate deopotrivă de milioanele de iubitori din lumea întreagă ai acestui sport care au găsit în cursul pe schiuri posibilitatea călării organismului, dezvoltării reflexelor vitezei și curajului.

M. SAULESCU

Poemul lui Pentaur

Cu mult, mult înainte de a se putea vorbi de o cultură greco-romană, pe la mijlocul mileniului al IV-lea î.e.n., se naște o puternică și înfloritoare literatură, pe țărmurile fluviului Nil, în Egiptul antic. Poporul care a creat această literatură iubea așt de mult cîntecul și povestea, încît deseori îi diviniza pe aceia care le compuneau. Astfel cîntecul și chiar unele legende ni s-au păstrat sapat în piatră, în morminte, și mai tîrziu, în mauseleuri, ca în acest fel să nu se piardă niciodată.

Vreme de aproape patru mii de ani, în literatura egipteană s-au născut opere acapuate de variate, pornindu-se de la mituri, la descrieri de călătorii, poezii religioase, laice, de dragoste, filozofice sau dramatice. Fără să mai amintim de numeroasele povești și basme din păcate prea puțin cunoscute și care cîteodată întrec în frumusețe și bogăție de idei pe cele din faimosul ciclu „O mie și una de nopți”.

O dezvoltare impresionantă a avut-o în literatura egipteană și poemul eroic liric-narativ, avînd bine înțeles în cuprinsul său, multe elemente mitologice, dar referindu-se la precise evenimente istorice. Un astfel de eveniment l-a constituit lungă perioadă a domniei faraonului Ramses al II-lea (1317-1251) din era de la XIX-a dinastie. Amintirea acestei perioade în care statul egiptean își îstărește unitatea politică și economică se păstrează nu numai în monumentele și templele magnifice construite prin truda grea a poporului ci și în cîntec și în legende. Încă din timpul vieții sale Ramses al II-lea, asemenea lui Octavian Augustus, împăratul Romei, mai tîrziu, a vrut să-și glorifice numele și faptele.

Între adevăr Ramses al II-lea a cerut tuturor să fie adorat ca zeitate și protejat al lui Amon-Ra, soacotit în timpul său, ca zeul suprem, acela care alcătuisă și clirnuia întregul Univers. El a cerut artiștilor să-și slăvească împrăvile în operele lor. Sculptori, ceramiști, poezii și muzicanți, ca și modesti scribi sau croniciari, s-au întrecut atunci să-și slăvească pe faraon. Cine ar fi îndrăznit să nu-și asculte? Prima lui campanie a rămas pînă azi descrisă în numeroase însemnări și cronici sapat pe zidurile templelor, în piatră. Poeme s-au scris și ele destule, ca să satisfacă vanitatea puternicului faraon. Din toate acestea nu ni s-au păstrat decît una: poemul lui Pentaur. Nu știm cît au fost celalte de frumoase, dar cel care nea rămas ne dă o dovadă superbă a puternicului geni artistic al poporului egiptean din antichitate.

Deștept Pentaur nu știm nimic. Poate că și fost un scrib obișnuit sau un poet oficial, așa cum era, bunăoară Virgiliu, în timpul clirmitării lui Augustus. Mai mult de-

cît Homer, poetul egiptean își are viața devăluită în taină. Nu a rămas de la el decît frumosul text, care a fost în întregime sapat pe temple, pe zidul de miazăzi din Karnak, pe doi piloni de la Luxor sau copiat pe papirusuri devenite celebre. Din însemnările istorice se știe că Ramses a încercat să cucerească renunțata cetate Kadeș, pe malul fluviului Oronte, în Siria. El a pătruns înții în Palestina. A lăsat în urmă o serie de trupe, care să-l ajute în cesuri grele, cum s-a și întîmplat de altfel și a pornit spre Kadeș încercînd să dea cetății o lovitură fulgerătoare. Acolo a fost înșel de hititii. Faraonul a luptat cu disperare. Numai că trupele au început să-l părăsească. Piciora era cu totul aproape. Din fericire pentru Ramses, ostemii rămași în urmă, probabil trupe mai credincioase, nesculțindu-l ordnului, îl urmasă pînă lângă Kadeș. Aflînd că Ramses se găsește în primejdie de moarte, ei s-au repezit în luptă și l-au scapat.

MARILE POEME ALE LUMII (V)

Ca să steargă din rușinea acestei înfrîngerii și să-și întărească totodată poziția de faraon scîlfat, Ramses a cerut poezilor să cînte în poemele lor o întîmplare născocită de el însuși sau de poezii din jurul lui. Așa s-a născut legenda și apoi marele poem, în care se arată că în ceasul cel mai greu pentru el, Ramses a stat de vorbă cu puternicul Amon, cerîndu-i ajutorul. Dar zeul l-a salvat pe faraon în chip miraculos din încercările dușmanilor, ajutîndu-l să-și biruiască și arătîndu-i, în acest fel, încrederea, dragostea care i-o purta.

De altminteri poetul păstrează la începutul poemului o notă sobră, reținută, trezind destul de grabit peste amănuntele bătăliei, ca și peste reîntoarcerea triumfală a lui Ramses în Egipt. El cîntă, însă, într-o formă — am putea spune fără greșelă — homerică, cuvîntarea lui Ramses către Amon și răspunsul favorabil al zeului către protejatul său.

Cu o plasticitate uimitoare poetul ne înfățișează pe Ramses singur, pe calul lui, care se numea „Victoria Tebei”, bătîndu-se cu pumnul în armură și strîngînd așvilor albastre: — „Te invoc, o tatăl meu, Amon! Iată-mă aici în mijlocul unor popoare numeroase și necunoscute de mine. Toate nesmurții s-au unit împotriva mea. Și sînt singur, nu am pe nimeni. Numeroșii mei ostași au fugit, nici unul dintre călăreji nu m-a privit în

față și cînd i-am chemat nici unul nu m-a ascultat vocea. Dar eu socot că Amon a tuiește mai mult decît un milion de osteci a sută de mii de călăreji, și milia de frați și de fii, uniți laolaltă lîngă mine. Și Ramses, avînd în el puterea însuf de Amon, s-a repezit cum spune cîntecul Pentaur — în mijlocul dușmanilor săi, o flacără nimeritoare. Iar dușmanii lui pornit la gonă, și, dăznîndăduji, strîni unii spre alții: — „Luată-minte. Să nu cădeți. Zeii scîlfesc carul de luptă al lui Ramses, e împrumutat brațul și cine cade este mi. de flăcările ce se împrăstie din trupul lui. Și, nemişcîndu-se, se opreau, se p terna în fața lui Ramses, care însă nu milostivea, ci-i răpunea făcînd să se rîzîncească capetelor calului său o m uriasă de cadavre, pe care el se urca și lăucea în soare ca însuși zeul Amon.”

Așa cîntă poetul teribilă întîmplare care a trăit-o Ramses, lîngă riul Oront. Dar în afară de cuvintele de laudă, obli ză le adresează preaputernicului faraon se voia și se ascotat zeu, poetul ne ac prin versurile sale o sumedenie de imagini care cuprind în esența lor, modul vieții, raporturile sociale, concepțiile și jămîntele celor ce viețuiau în timpul său străvechilui Egipt.

Se vede în poem nădejdea și toată spaima poporului egiptean în fața soarel arzător, al cărui mit Amon se naște în acea epocă de dominație tebană. F tebanii, în dorința lor de a crea un stat tralitat, îl împuseseră în întregul Egipt zeul lor, pe Amon, protectorul după le dă, al lui Ramses. Din această pricină spunea în poem că, urmîndu-i și dușm Ramses poate să-și mistole sub flăcări, asemenea se întrevăd în poem raport lipsite de cordialitate dintre ostemii și raon, pe care-l părăseacă, lăsndu-l singur numai cu o mînă de carteni, lîngă cel pe care voia s-o cucerească, semn lîngă că ostemii de jos se săturaseră și săl urmesce pe faraon în acumulare-i răzbi.

Poemul lui Pentaur ne dovedește că zia lirico-narativă urase în secolul XIII-lea î.e.n. pe una dintre cele mai în culmi artistice, culme care, înainte de coperirea acestui monument al litera antice egiptene, nici nu fusese bănuită. pe care o folosește poetul, muzicalul versurilor lui, bazată în bună parte, pe petarea lirică a consoanelor, cuvî alese cu grijă și migală, bogăția imlor în dialogul faraonului cu zeul, să lîmpeze expresie a milenarei culturii a porului de pe malurile Nilului.

AL. MITR

UMOR

Anecdote despre oameni celebri

Cînd medicii sînt prea pretențioși

După premiera dramei sale „Sărmanul Heinrich” dramaturgul german Gerhart Hauptmann s-a întîlnit cu un medic care-l cunoștea. În scurt timp convorbirea lor s-a referit la ultima lucrare a dramaturgului care trezise un mare interes din partea medicului.

Exprimîndu-și mirarea față de tratarea aspectului medical al personajului principal, acesta a spus: „Ceea ce m-a surprins cel mai mult a fost imaginea denaturată a comportării lui ca bolnav. El este mult prea liniștit în loc ca să se plîngă și să fie agitat”. — „Dar trebuie să vă explic — a răspuns Hauptmann — că oțunele piesei se petrece în evul mediu și atunci

profu unui consultații medicale nu era oșt de scump ca astăzi”.

Cum puteți meni împreună, te nume? se înț sludontul. Marele mirator și aliatu profesorului gingav și lipsit talent. — Tocmai ceea — i s-a răs De la Timiriazov învătă cum trebu vorbesti, iar de profesorul N. — nu trebuie.

„In vizit

Vesitul savantului kolai Egorovici kovski, pîrintele apiei ruse era un foarte distrat. Odată, după stat de vorbă ore în șir cu un ore de amici în pro sdu salon, el se că și, cătîndu-l lăria începu să-și rămăs bun de la prezenți murmur — Am stat mult, domnitor care dorea să învețe timpul să plece.

Diferență...

Lin tînar student care dorea să învețe

Scriitorul francez A. Dumas — tatăl în costumul național gruzin. Fotografia datează din 1858, pe timpul călătoriei scriitorului în Caucaz.

Locuințe din blocuri de zgură de furnal

În cursul anului trecut în R. P. Ungara s-au construit cu titlu experimental numeroase cladiri din blocuri de zgură de furnal au fost elaborate de inginerii de la întreprinderile de proiectări din Miskole în colaborare cu colectivul întreprinderii „Lakoterv” din Budapesta.

Insemnată a productivității muncii. Prototipurile locuințelor din blocuri de zgură de furnal au fost elaborate de inginerii de la întreprinderile de proiectări din Miskole în colaborare cu colectivul întreprinderii „Lakoterv” din Budapesta.

Mikluho Maklai printre papuași

În luna septembrie a anului 1871 un om debarcă din departe de poalele munților Mana-Boro Boro. Era un bărbat tînar, subțire, de înălțime mijlocie cu barba mare, cirioșă care îi scotea și mai mult în evidență figura aproape adolescentină. În cîteva zile între bananieri și cocotieri se ridică un soi de colibă cu acoperișul de frunze și rogoșini împletite. Apoi marinarii-dulgheri se urcară pe vas, corvetă „Viteză” ridică ancora și omul o salută coborînd drapelul rusec din virful unui palmier.

Și rămase însoțit de doi servitori — pe această coastă necunoscută în mijlocul pădurii ce răsună de tam-tamuri și de cheamările băștinășilor. Niciodată pînă la el vre-un alb nu mai pusese piciorul pe coasta de nord-est a Guineei. Jukes scria că a această uriașă insulă ascunde în nunății imaginare doar în basmele arabe. Dampier văzuse coasta nord-estică de departe, iar Dumont d'Urville care botosează golțul Astrolabe, nu coborîse pe uscat.

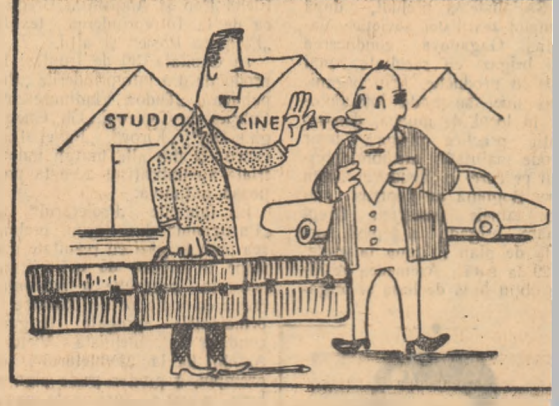
Nikolai Nikolaevici Mikluho-Maklai era primul european care pătrundea în strania pădure de cocotieri și pandanus, de bananieri și palmieri de arceco. Unii sori unul din servitorii săi, care navigase mult în sudul Oceanului Pacific tremura ca varga. Pînă și ofițerii de pe „Viteză” se temuseră într-ait

pentru soarta exploratorului în cazul minasării terenul din jurul colibei lui. Pentru a ajunge aici Maklai călătorise nu numai mii de kilometri din patria lui pînă la Noua Guinee dar se întorsese cu mii de ani pe scara timpului; băștinășii trăiau în orlnduirea comarnei primitive, în epoca de piatră. Se bănuia că papuașii aceștia sînt antropofagi și se știa că sînt

MARI CĂLĂTORI

le apropiu cu dragoste de oamenii aceștia care nu înțeleg cuvintele tale blînde și liniștitoare, cărora gesturile tale le sînt străine — asta ceea o mare încredere în om, pe orice treaptă a civilizației s-ar fi găsit. Și Maklai pătrundea în satul Gorendu, înarmat numai cu blocul și creionul. Singur vine omul așa nu prea înalt, slabuț, bărbos și cu ochii limpezi. Băștinășii trag cu săgeți pe lîngă el, îi reped săuilele pe obrazii. Mikluho nici nu tresare. E fericit că nu și-a adus pistolul; poate, avînd arma la el nu s-ar fi putut stăpîni. Dintr-o clipă în alta papuașii îl pot trînti jos și ucidе, sfîrșindu-l și băștinășii lîmpeze, curată, dreptă săuilele se pleacă, vocile răstăie se domolesc.

lui. Ucidеau deseori și rare ori erau ucigi. Să pătrunzi neînarmat în această lume ostilă, aflată în pragul copilăriei omeniții, în această lume străină, părea un act de curaj nebunesc. Să te apropii calm, surzător de acești oameni care te pîndeau cu arcurile încordate, de oameniiăștia care-și clătinau amenințările suliteje, ceea ce a contribuă la creșterea

V-am adus un scenariu pentru un film pe ecran lat.

De ce te bastești cu atîta greutate. Mai bine luai alte ușoare, din masă plastică. (După revista „Nauka i jizn”)

G. BACIU

